ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА CXII, БРОЙ 24 | СОФИЯ, 16-31 ДЕКЕМВРИ 2011 г. | ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com | Официален сайт на Св. Синод на БПЦ – www.bg-patriarshia.bg

ХРИСТОС СЕ РАЖДА, СЛАВЕТЕ ГО!

БОГОСЛОВИЕ

† Волоколамски митрополит ИЛАРИОН

Празникът и Евхаристията

Стр. 1, 4

АМВОН

Ставр. ик. Димитър ЙОРДАРОВ

Имаме ли място за божествения Младенец

Стр. 1, 3

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

• В очакване на Рождество Христово

Стр. 7

• На прага на Новата година

Прот. Сергий МОДЕСТОВ

• Празникът Обрезание Господне

Стр. 8

ПАТРИАРШЕСКО И СИНОДАЛНО РОЖДЕСТВЕНСКО ПОСЛАНИЕ

„В Него имаше живот, и животът беше светлината на човеците."

(Йоан. 1:4)

Възлюбени в Господа чеда на светата ни Църква,

Вековe наред в тази пресвета, тиха и свята нощ над творението се разлива вестта за Христовото Рождество. Христос се роди! Дойде в света сред човеците, за да озари живота на всеки от нас с божествената Си светлина, за да ни даде надежда, да въдвори мир, да ни каже по най-категоричен начин, че нищо не ни е повече необходимо от любовта. Че се свършиха дните на тъмнината и в света на хората се въдвори светлина – светлината на Божието присъствие в изтерзания от страсти и грехове свят. „Защото – както пише светият евангелист – Бог толкоз обикна света, че отдаде Своя Единороден Син, та всякой, който вярва в Него, да не погине, а да има живот вечен" (Йоан. 3:16).

Той дойде в образа на Младенец, родил се в пещера, далеч от суетата на света, в тъмнината на нощта, обкръжен от витлеемските пастири и техните стада. От тази пещера в нашия свят завинаги заблестя светлината на вярата, надеждата и любовта, завещани ни от Него като Негов вечен Завет – лично с всеки от нас. Тази светлина блести и днес и огрява с чудната си топлина душите и съзнанията на Неговите верни, на тези, които не са забравили думите Му: „Ето, Аз съм с вас през всички дни до свършека на света" (Мат. 28:20). И в нощта на Неговото Рождество по пътя ние отново сме призвани да свидетелстваме пред света, че „светлината в мрака свети, и мракът я не обзе" (Йоан. 1:5).

На стр. 3

† Волоколамски митрополит ИЛАРИОН (Алфеев)

Празникът и Евхаристията

Първият празник като ден, свободен от работа, като ден за отдих и покой (а именно по такъв начин съвременният човек възприема всеки празник) е бил денят, който е настъпил след шестте дни на сътворението: „И свърши Бог до седмия ден Своите дела, що прави и в седмия ден си почина от всичките Си дела, що извърши. И Бог благослови седмия ден и го освети" (Бит. 2:2-3).

Животът на първосъзданената двойка в рая е минавал в покоя на съботния ден. Човек още не е трябвало с пот на чело да си осигурява необходимите средства, за да съществува. Той е бил в непрекъснато богообщение, а заобикалящият го свят – в състояние на хармония.

Но грехопадението довело след себе си до нарушаване на това райско състояние. По-голямата си част от времето човек започнал да отделя на необходимите за задоволяване на жизнените си нужди трудове. За общуване с Бога, което основно се изразявало в благодарение (на гръцки – евхаристия), се откроявали отделни дни, което се потвърждава от библейското описание на жертвоприношенията на Каин и Авел. Значи, още тогава е съществувал ритуалът на празника-жертвоприношение, който се установявал в точно определено време от годината, имало е определени кръг от задължения на човека по отношение на Бога, изразяващи се в

отправяне на благодарност посредством жертва

Библията споменава неуморно за жертви, извършвани от хората в знак на благодарност към Твореца за проявените от Него благодеяния. Тук са и жертвоприношенията на Ной след свършека на Всемирния потоп (вж. Бит. 8:20-22), и на Авраам – близо до Ветил (вж. Бит. 12:8), в дъбравата Мамре, която е в Хеврон (вж. Бит. 13:18), във Вирсавия

На стр. 4

Имаме ли място за божествения Младенец

Рождението на Господа Исуса Христа има един момент – скъп и близък на човешкото сърце. Този момент е самото раждане на Царя на Небесата в пещерата и слагането Му в яслите.

Върху светлата и чиста рождественска радост, обаче, пада една сянка, която помрачава светлината на чудната Витлеемска звезда, сянка, която ни носят евангелските думи: „(Мария) роди своя Син първенец, повий Го и Го положи в ясли, защото нямаше за тях място в странноприемницата" (Лука. 2:7). Кой не се е нажалявал при четенето на тия думи, кой не е усещал сълзи на очите си при този нежен, затрогващ сърцето ни упрек! Не звучат ли тези думи като остър противоречиво тон в радостните песни на Рождество Христово?

Да се пренесем с духовните си очи мислено във Витлеем. – Всеки бърза да се запише в родния си град. Гъмжи градът от народ. Къщите се заемат от гости. Странноприемниците са препълнени. И в тази голяма залисия никой не обръща внимание на една двойка бедни пешеходци, пристигнали по късна вечер и търсещи квартира. На запитването им дали не ще се намери някое място и за тях, всички с хладно безразличие ги изгледат, вдигат рамене и отминават. За тях няма място.

Малкият градец Витлеем не представя ли лика на днешния свят, неговите граждани с държанието си не са ли сродници с духовното си състояние на днешното човечество?!

Божественият Младенец иска да се всели в човешката душа

Иска да намери подслон в разума, волята и сърцето на човека. Но и днес мнозина от нас – подобно на жителите на древния Витлеем – казват: „Няма място за Него", защото душата ни е заета, препълнена с други интереси, други идеали.

Няма място за Христа в разума на съвременния човек. За всичко друго има място (дори за най-странните заблуждения), само не за Бога,

На стр. 3

ХРОНИКА

Започва процедура по канонизацията на Чипровските мъченици

В заседанието си на **10 ноември** с Протокол № 6, Епархийският съвет на Видинска митрополия с председател Негово Високопреосвещество Видински митрополит Дометиан разгледа предложение на Великия епископ Сионий, епископ на Видинския митрополит, който предлага да се започне процедура за канонизиране на загиналите участници в Чипровското въстание от гр. Чипровци, с. Копиловци, с. Железна, с. Долно Церовене и др. Костите на голяма част от участниците във въстанието се съхраняват в Чипровския манастир „Св. Йоан Рилски" и Лопушанската обител „Св. Йоан Предтеча".

След като предложението щателно бе разглеждано, Епархийският съвет реши да се създаде комисия под ръководството на Великия епископ Сионий в следния състав: архимандрит Поликарп – председател на катедралния храм на Видин, архимандрит Василий – игумен на Чипровския манастир, старофорфорен иконом Петър Петров – архиерейски наместник на Берковска духовна околия, иконом Емил Цанков – член на Епархийския съвет, г-жа Анюта Каменова-Борин – директор на чипровския музей, г-н Илиан Миланов – историк и журналист, г-н Николай Николов – краевед на Чипровския край.

Комисията ще трябва да издири сведения за имената на духовниците, участвали в Чипровското въстание, ръководители и участници. Комисията ще трябва също така да събере исторически сведения, фотографии и др. Всички събрани сведения, материали и подготвен доклад, необходими за канонизация, ще бъдат в свое време внесени в Светия Синод за разглеждане.

Първото заседание на създадената комисия ще се проведе на 18 януари 2012 г. в Чипровския манастир „Св. Йоан Рилски".

Архимандрит ПОЛИКАРП

Дяконско ръкоположение във Велико Търново

На **6 декември**, когато светата Църква почита паметта на великия Мирликийски чудотворец св. Николай, Негово Високопреосвещество митрополит Григорий отслужи света Литургия в храм „Св. Николай" във Велико Търново. На архиерея съслужиха иконом Асен Иванов, йероромах Йоаким (Александров) и свещеник Петър Иванов.

На храмовия празник присъстваха: ректорът на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий" проф. Пламен Легкоступ, деканът на Православния богословски факултет доц. Димитър Попмаринов Киров, председателят на фондация „Покров Богородичен" г-н Пламен Сивов, а също така и множество ученици, студенти, преподаватели, граждани и гости на старопрестолния град.

По време на св. Литургия митрополит Григорий постригa за четци, певци и свещоносци четири момчета от неделното училище към храма, а за иподякон беше постриган Зоран Мамучевски, завеждащ Православния център „Проф. Тотю Коев" към Богословския факултет на Великотърновския университет. Следръстлава „И да будут милости..." иподякон Зоран беше ръкоположен от владиката в дяконски чин.

В своето архипастирско слово митрополит Григорий очерта накратко основните моменти от житието на св. Николай и припомни на присъстващите за неотдавнашното чудо с българския моряк, който единствен се спаси, когато корабът, на който плаваш, потъна във водите на Черно море. Той е бил спасен, защото твърдо вярвал в силата и молитвеното застъпничество на св. Николай, чиято икона стискал в ръце, докато плуваш в студените води на морето.

Архиерят се обърна и към новоръкоположения дякон Зоран, като го поздрави с встъпването му в първата степен на свещената йерархия и му пожела усърдие и ревност при изпълнението на възложеното му дяконско служение. Дякон Зоран произнесе слово, в което изказа своята благодарност към Негово Високопреосвещество, както и към съпругата си и към всички онези хора, които са му помагали през годините, прекарани в България.

По традиция, след яка на литургията бяха раздадени дипломите на завършилите студенти от специалностите „Богослужение" и „Църковни изкуства". Раздаден беше и рибен корбан за здраве на всички, дошли да уважат храмовия празник.

Петър БАНЧЕВ

IN MEMORIAM

На 11 декември 2011 г. се престави в Господа един съработник на Господната нива и наш духовен събрат – прот. ВАЛЕНТИН НЕДЕЛЧЕВ, на 57 години

Нашият скъп събрат, приел духовно звание и турил ръката на радото, самоуверено гледание само напред и нагоре. Като добър пастир той винаги беше на своя пост. В пастирското си служение се прояви найвече като добър молитвник. Винаги с горямо благоговение предстоеше пред Божия престол и усърдно се молеше, изпросвайки с благодатни молитви нужното и полезното за всички нас.

Протойерей Валентин Неделчев беше в постоянна грижа за повереното му стадо, защото добре знаеше отговорността на пастирското служение. Ето защо за него спокойно могат да се отнесат думите на св. ап. Павел: „С добрия подвиг се подвизах, пътя свърших, вярата опазих; прочее, очаква венеца на правдата, който ще ми даде в оня ден Господ, Праведният съдия" (2 Тим. 4:7-8).

На 12 декември 2011 г. в катедралния храм „Св. ап. Петър и Павел" бе извършена Заупокойна св. Литургия и опело на прот. Валентин Неделчев от духовенството на епархията.

Бог да го прости и да бъде вечна паметта му!

Доростолска св. митрополия

ХРОНИКА — България

Светият Синод потвърди целостта на Западно- и Средноевропейската епархия на БПЦ

Светият Синод в своя Решения № 1147 и № 1155, протокол № 38 от заседание на 01.12.2011 г. в пълен състав постанови, че енориите БПЦ „Св. Йоан Рилски" – гр. Виена, Австрия, и БПЦ „Св. св. Кирил и Методий" – гр. Рим, Италия, остават в диоцеза на Западно- и Средноевропейска епархия, като изпълняват изискванията за каноническата и административна дисциплина и по време на богослужение тамошните енорийски свещеници поясняват каноничния статус на Западно- и Средноевропейския митрополит Симеон.

Тези синодални решения окончателно потвърждават каноничното единство и неделимост на територията под юрисдикцията на Западно- и Средноевропейската епархия и преустановяват тенденцията за създаване на една порочна практика, енорийските свещеник да опитва да премества епархийски и енорийски канонични граници из диоцеза на Българската православна църква – Българска патриархия.

Решенията № 1147 и № 1155, протокол № 38 от заседание на 01.12, са изключително важни не само за Западно- и Средноевропейската, но и за останалите 14 епархии в диоцеза на Българската православна църква, защото е възможно възникването на същите казуси както на територията на другата задгранична епархия, така и на територията на Република България.

Светият Синод на Българската православна църква в същите решения е постановил, че в името на запазването на единството на Западно- и Средноевропейска епархия и проявявайки пастирска грижа за спасението на вярващите, Решенията на Епархийския духовен съд на Западно- и Средноевропейска епархия за осъждането на низвержение без отлъчване от Църквата според каноните на архимандрит Климент (Димитър) Михайлов Бобчев, енорийски свещеник на БПЦО „Св. св. Кирил и Методий", гр. Рим, Италия, и свещеномонаха Иван Митов Петкин, енорийски свещеник на БПЦО „Св. Йоан Рилски", гр. Виена, Австрия, не се утвърждават, като обаче последните са задължени да изпълняват изискванията за каноническата и административна дисциплина.

По този начин Светият Синод на Българската православна църква премъдро и всеблаго е предоставил отлична възможност на провинените да покажат смирение, покаяние и съзнание за епархийско църковно единство под юрисдикцията на каноничния митрополит, както проявят благоразумие, преустановят всички противоканонични, противоуставни практики чрез неуспешно заведените дела в светски съдилища срещу събратята си и възстановят изменчиве самочинно и без благословението на Епархийския архиерей и Светия Синод енорийски устави в смисъла на постановеното от Светия Синод на Българската православна църква – БП.

Св. Синод също е възложил на Константинския епископ Антоний, викарий на Западно- и Средноевропейския митрополит, да проявява по-особена грижа към БПЦО „Св. св. Кирил и Методий", гр. Рим, Италия, и БПЦО „Св. Йоан Рилски", гр. Виена, Австрия, за да се преодолее по-бързо и безболезнено създаденото досега тежение в двете енории.

Напълно неверни и безпочвени са твърденията и изявленията на незапознати със същността на въпросите на Епархийската църква, че към споменатите две енории ще бъде насочено отмъстително поведение. Братска обич и християнска любов е проявявана винаги и изобилно от страна на Западно- и Средноевропейския митрополит, нетовия викарен епископ, както и от останалите органи на епархийского ръководство към всички енории в епархията, защото това е Господня повеля за цялата Църква.

Канцелярията на Западно- и Средноевропейската митрополия

ХРОНИКА — От света

Български архиереи взеха участие в празненства по случай Андреевден в Румъния

На **30 ноември**, Андреевден, с благословението на Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Максим преосвещените епископи Сионий Велички и Григорий Браници, игумен на Троянския манастир, участваха в празнествата при пещерата на св. ап. Андрей в Румъния.

В празничната св. Литургия съслужваха Негово Високопреосвещество Томически архиепископ Теодосий, митрополит Яковос Митилински, архиепископ Герасим Румишки, епископите Лучиян Карансебешки, Никодим Северински и Стрехайски, Амвросий Гюргевски и двамата български епископи в съслужение с голям брой свещеннослужители и двадесет дякони.

Митилинският митрополит Яковос водеше гръцката делегация, с която българската делегация беше в светски съдилища срещу събратята си и възстановят изменчиве самочинно и без благословението на Епархийския архиерей и Светия Синод енорийски устави в смисъла на постановеното от Светия Синод на Българската православна църква – БП.

Св. Синод също е възложил на Константинския епископ Антоний, викарий на Западно- и Средноевропейския митрополит, да проявява по-особена грижа към БПЦО „Св. св. Кирил и Методий", гр. Рим, Италия, и БПЦО „Св. Йоан Рилски", гр. Виена, Австрия, за да се преодолее по-бързо и безболезнено създаденото досега тежение в двете енории.

Напълно неверни и безпочвени са твърденията и изявленията на незапознати със същността на въпросите на Епархийската църква, че към споменатите две енории ще бъде насочено отмъстително поведение. Братска обич и християнска любов е проявявана винаги и изобилно от страна на Западно- и Средноевропейския митрополит, нетовия викарен епископ, както и от останалите органи на епархийского ръководство към всички енории в епархията, защото това е Господня повеля за цялата Църква.

Канцелярията на Западно- и Средноевропейската митрополия

ХРОНИКА — От света

Български архиереи взеха участие в празненства по случай Андреевден в Румъния

На **30 ноември**, Андреевден, с благословението на Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Максим преосвещените епископи Сионий Велички и Григорий Браници, игумен на Троянския манастир, участваха в празнествата при пещерата на св. ап. Андрей в Румъния.

В празничната св. Литургия съслужваха Негово Високопреосвещество Томически архиепископ Теодосий, митрополит Яковос Митилински, архиепископ Герасим Румишки, епископите Лучиян Карансебешки, Никодим Северински и Стрехайски, Амвросий Гюргевски и двамата български епископи в съслужение с голям брой свещеннослужители и двадесет дякони.

Митилинският митрополит Яковос водеше гръцката делегация, с която българската делегация беше в светски съдилища срещу събратята си и възстановят изменчиве самочинно и без благословението на Епархийския архиерей и Светия Синод енорийски устави в смисъла на постановеното от Светия Синод на Българската православна църква – БП.

Св. Синод също е възложил на Константинския епископ Антоний, викарий на Западно- и Средноевропейския митрополит, да проявява по-особена грижа към БПЦО „Св. св. Кирил и Методий", гр. Рим, Италия, и БПЦО „Св. Йоан Рилски", гр. Виена, Австрия, за да се преодолее по-бързо и безболезнено създаденото досега тежение в двете енории.

Напълно неверни и безпочвени са твърденията и изявленията на незапознати със същността на въпросите на Епархийската църква, че към споменатите две енории ще бъде насочено отмъстително поведение. Братска обич и християнска любов е проявявана винаги и изобилно от страна на Западно- и Средноевропейския митрополит, нетовия викарен епископ, както и от останалите органи на епархийского ръководство към всички енории в епархията, защото това е Господня повеля за цялата Църква.

Канцелярията на Западно- и Средноевропейската митрополия

воеха, за да умрат. Той разкри тайната на живота и им благовести, че могат да станат безсмъртни, но не от само себе си, а посредством Привелия ни от смърт хъм живот и чрез Този, Който ни възнесе от земята на небето. Това е истинсконо християнизиране на нашия народ, начало на обновяване на нашите души, на мъдростта, любовта и общението ни с Бога. Пещерата на св. Андрей е първият румънски олтар, олтар на светостта и светата радост".

По думите на игумена архим. Козма Митуза добрия ред на това международно честване се погрижиха 300 жандармеристи. Общо 20 хиляди вярващи от Румъния, България и Република Молдова взеха участие в това празнество.

Пещерата на св. Андрей се намира на 60 км от Силистра.

Дякон Кирил СИНЕВ

ПАТРИАРШЕСКО И СИНОДАЛНО РОЖДЕСТВЕНСКО ПОСЛАНИЕ

От стр. 1

Нека цял свят отново чуе, че днес се ражда Христос – Изкупителят и Спасителят на света, на всеки от нас, на цялото творение! И нека нашето свидетелство да е истинно, нека „от препълнено сърце говорят устата“ (Лука. 6:45)! Защото тази нощ е светла като никоя друга, защото залогът на нашето спасение е тук, сред нас.

„Твоето Рождество, Христе, Боже наш, озари света със светлината на познанието“ (Тропар, гл. 4).

Така пее Църквата на днешния празник, разкривайки светлината като дар тъкмо на познанието, като ведъм заминати дарена на човека възможност за просветление на ума и сърцето, които грехът и смъртта столетия и хилядолетия наред са потъмнявали. В Личността на Христа Спасителя пред обезнадежденото човечество се яви пълнотата на Божеството, Словото на Отца – Онзи, „чрез Когото всичко е станало“. И вече няма мрак, нито тъмнина. Дните на смъртта са преброени. Изпълнило се е обещанието. Той, обещаният на прородителите Месия, е тук, сред нас. „Аз съм светлината на света; който Ме последва, той не ще ходи в мрака, а ще има светлината на живота“ (Йоан. 8:12). Така казва Той на учениците Си. Но казва и друго: „Вие сте светлината на света. Не може се укри град, който стои навръх планина“ (Мат. 5:14). Този град сме всички ние – православните християни, които с вяра и неизменно упование в Него продължаваме да свидетелстваме, че „Словото стана плът, и живя между нас, пълно с благодат и истина“ (Йоан. 1:14). С особена сила звучат тези думи тъкмо днес – в нощта, в която Христос се ражда, когато пред всички нас се явява истинската Светлина.

Братя и сестри,

Раждането на Спасителя е началото на нашето спасение, кулминационна точка в Божието домостроителство. Ние сме изкупени, скъпо платени чеда на Небесния Отец (1 Кор. 6:20). Но ние имаме и свое участие в подареното ни свише спасение. Заявяваме желанието да сме Христови и следвайки в земните си дни тази заявка, ние действително ставаме „светлина на света“, както Сам Христос нарича следовниците Си. Нека, пречеле, никога не отпадаме от висотата на тази божествена светлина на познанието, с която гори и грее днешният празник и която ние – верните на обещанието – сме призвани да разгаряме през всички векове, докле чакаме Господа за Неговото Второ славно пришествие. Нека не позволяваме на мрака и тъмата в този свят да гасят светилниците ни, но да ги държим винаги запалени, защото към това ни е призовал Сам Господ!

В деня на Христовото Рождество отново се обръщаме към всички вас – клир и миряни на родната ни Църква, в пределите на Родината ни и далеч от нея, с топъл архипастирски благослов и гореща молитва към Всеподателя да не отнема благоволението Си към нашия христолюбив народ, та всякога укрепвани от Божията десница да преуспяваме в любовта и благочестието за слава на Родилия се Богомладенец!

Благодатта и мирът на Родилия се днес Богомладенец и радостта в Светия Дух да бъдат с всички вас! Амин.

ЧЕСТИТО РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СВ. СИНОД
† **МАКСИМ**
ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ И
МИТРОПОЛИТ СОФИЙСКИ

ЧЛЕНОВЕ НА СВ. СИНОД:

† Врачански митрополит **КАЛИНИК**
† Сливенски митрополит **ЙОАНИКИЙ**
† Видински митрополит **ДОМЕТИАН**
† Варненски и Великопреславски митрополит **КИРИЛ**
† На САЩ, Канада и Австралия митрополит **ЙОСИФ**
† Западно- и Средноевропейски митрополит **СИМЕОН**
† Великотърновски митрополит **ГРИГОРИЙ**
† Русенски митрополит **НЕОФИТ**
† Неврокопски митрополит **НАТАНАИЛ**
† Плевенски митрополит **ИГНАТИЙ**
† Старозагорски митрополит **ГАЛАКТИОН**
† Ловчански митрополит **ГАВРИИЛ**
† Пловдивски митрополит **НИКОЛАЙ**
† Доростолски митрополит **АМВРОСИЙ**

АМВОН

Имаме ли място за божествения Младенец

От стр. 1

Който иска чиста, сърдечна, искрена, пламнена вяра. Гордият и хладен разум, превзетият разум, който иска да бъде неограничен, върховен съдия на Бога и Неговото Откровение, този разум няма място и за божествения Младенец, защото и при самото Си раждане този Младенец като никой друг строго осъди гордостта и високомерието.

Но Христос отминава и отива до оная обитаница на разума, които отвън изглеждат така незначителни и скромни, както яслите в пещерата – витлеемските пастири. Божественият Младенец търси и намира подслон не при горделивите, но при нищите духом, които не се превъзнасят със свойте земни знания и човешка справедливост, но жадуват и се стремят към една по-възвишена и по-съвършена справедливост. Там – в тяхния примирен разум – божественият Младенец намира подслон. За Него тук има място, защото покоите на разума са очистени от фалшивите идоли на самохвалството, самомнението и гордостта. Такова място божественият Младенец е намерил в разума на всички оная, които открито изповядват своята душевна нищета и, изпълнени с радост и синовна благодарност, коленичат пред величието на бедните витлеемски ясли и молят родилия се богомладенец да дойде и зацарува в душата им.

Божественият Младенец търси по подслон, жилище и в нашата боля, на болята на съвременния човек – подобно на древните жители на Витлеем – е отдала под наем всичките си жилища на светските интереси. Там са се настанили и закрепили трите царици на света (както ги рисува великият тайновидец и апостол на любовта св. Йоан Богослов) – „похотта на плътта, похотта на очите и гордостта житейска“ (1 Йоан. 2:16) с голямата тяхна прислуга – седемте смъртни гряха. Те са направили болята свой роб, с когото разполагат както пожелаят; в заетите покои те са изградили свои олтари, на които трябва да се принасят жертви.

Наистина, той бъдоша и пъшка от тая тирания, от това размирие, което му са причинили и на другаго сърце би желал да се освободи от тях, но няма сили да ги изгони. Те му плащат скъпо. В съседство с тях не може да живее божественият Младенец. Затова пък Той намира подслон у онази боля, която не отдава жилищата си под наем на греха и порока, колкото и голям наем да ѝ предлагат, каквито и наслади да ѝ обещаят.

Най-сетне, божественият Младенец търси прием и в жилището на нашето сърце. Тук той търси място, за да стоплиш с огъня на Своето божествено сърце и нашите сърца, да ги направи нежни, отзивчиви, милосърдни. Какъв отговор обикновено получава Той? – „Няма място за Тебе, Господи!“ Любовта ни към света, към собствената личност е завзела всички врати на нашето сърце.

В тия рождественски дни Божественият Младенец, Който иска да бъдем отзивчиви към всяко страдание в света? Животът е жесток: навсякъде неволя, беднотия. Ако се отзовем на тия нужди, все едно, че ние сме приели Христос в сърцето си.

Бог дойде при на, човеците, във вид на Младенец

Наш пръв върховен дълг е да разтворим пред Него дверите на сърцето си, да припаднем на колене пред Неговите ясли и да Го молим да не отминава шатрите на нашето сърце. Да изпълним са покоите на сърцата си всички обитатели – благове на Богомладенеца, за да намери Той в тях място, да зацарува вечно в тях, за да станат и нашите души, и нашето семейство, и обществото ни Витлеем на родилия се богомладенец. Да помним, че само когато нашите сърца станат ясли на богомладенеца Христос, Той вечно ще живее в тях; само така ще настъпи и Неговото Царство на мира, правдата и любовта. Амин!

гр. Сливен, 23.I.1942 г.

Ставр. ик. Димитър ЙОРДАНОВ

Изживявайки и тая година хубавата рождественска радост, нека се позамислим и върху този въпрос: приехме ли ние в душата си родилия се богомладенец? Сторихме ли Му място в нашия разум, в нашата боля и в нашето сърце? И ако почувстване, не досега в нашата душа почти не е имало място за божествения Младенец, защото всички кътчета са били заети от суетния дух, от греха и страстите, то да вземем твърдо решение – занапред това да не бъде.

Едно време, когато Бог бъл вид на трима пътници приближили до шатрата на Авраам, като ги видял, Авраам се завтекъл да ги посрещне.

АБОНАМЕНТ 2012

АБОНИРАЙТЕ СЕ ЗА НАЙ-АВТОРИТЕТНОТО ЦЪРКОВНО ИЗДАНИЕ!

ТАЛОН ЗА АБОНАМЕНТ за „Църковен вестник“

Посочете периода от време, през който искате да сте абонирани .....

Име .....

Презиме .....

Фамилия .....

гр./с. ..... п. код .....

общ. .....

обл. .....

ж.к./ул. ..... №... бл. .....

вх. ..... ап. ..... тел: .....

Изпращайте на адреса на издателството попълнения талон за абонамент с приложен документ за платен абонамент (банково бордеро или пощенски запис).

МОЛЯ, ИЗПИСВАЙТЕ ТОЧНИЯ АДРЕС, НА КОЙТО ЖЕЛАЕТЕ ДА ПОЛУЧАВАТЕ „ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК“.

АКО ИЗПРАЩАТЕ ПАРИТЕ ЗА АБОНАМЕНТ ПО БАНКОВ ПЪТ, ОТБЕЛЯЗВАЙТЕ В ДОКУМЕНТА ЦЕЛТА НА ПЛАЩАНЕТО.

Празникът на Епиграния

Слово на Йоан Златоустия, XVI в., за ден на Христовото Рождество

Днес е ден и го сеете" (Изх. 20:8-11).

По такъв начин

В основата на изгрева в небесната история е празник, дадат небесните постановление

като заедно с тоя той е имал и естествената му страна, и е бил предназначен за празнуване от човека.

Това, че Самият Господ е установил празничния календар, говори за важността на правото и за нашия живот. Та нали, отбелязвайки празника, Божият народ не само си припомня великия събитие от историята си, но сякаш и свидетелства за това, че помни Божиите дела, живее с тоя спомен, актуализира го в съвременността. Но правилно е обхарт с лице не само към паметта на народа, Господ е обхарт и към „паметта" на Бога; правилно е и историята да бъде за тия, чи, или тя, чи, или тя, ни робиите, ти, ни... тоай добитък, нито правоедъ от тия, който се намира в жалящата тя; защото и цвет дена съдещ Господ небето и земята, морето и всичко, що е в тях, а в седмия ден си почина; затова Господ благослови

земни гриди и дела.

Най-важните средствагите празника са бивта Пасха и Петдесетница. А най-важната част при всяко празнуване е бъда трапезата.

И трапезата Евхаристия, изпъкнала от Христос, е бъда предсъвещение и разпитие на празничната пасхалня трапеза, която е имала смисъл, защото на нея е преобразявана религиозните прервания, и, в традиционните прдачки всяти на бъда подчинени на религиозната идея. Вместена във формата на старозаветната пасхална вечеря, когато е ярадъла кои спомене за излизането на Египет, новата Божиите дела, живее с тоя спомен, актуализира го в съдеменността. Но правилно е обхарт с лице не само към паметта на народа, Господ е обхарт и към „паметта" на Бога; правилно е и историята да бъде за тия, чи, или тя, чи, или тя робиите, ти, ни... тоай добитък, нито правоедъ от тия, който се намира в жалящата тя; защото и цвет дена съдещ Господ небето и земята, морето и всичко, що е в тях, а в седмия ден си почина; затова Господ благослови

Христовата земна трапеза. Всичко тези три елементи –

благодарност, прочие и трапеза – присъстват в Евхаристия

В равнопрестижна-та Евхаристия Христовата трапеза се съсдържа цялата се с основната на Пасха и Петдесетница. Уникалсдеа-та на водейсва традиция, чеи трапезата ярадобили нови съдържание: Пасха от символ начало е бъда празнуване на Великденето на Христа, а Петдесетница – вьлюмоднание за слизането на Светия Дух вярху апостолите, установяване на Новия Завет между Бога и Новия Израил – християните.

Пръв II век Христовата трапеза вече е бъда отделена от останалите, като отделя в кадеждата да за новата ери отношение спрямо останалите. Но правилно е обхарт с лице не само към паметта на народа, Господ е обхарт и към „паметта" на Бога; правилно е и историята да бъде за тия, чи, или тя, чи, или тя робиите, ти, ни... тоай добитък, нито правоедъ от тия, който се намира в жалящата тя; защото и цвет дена съдещ Господ небето и земята, морето и всичко, що е в тях, а в седмия ден си почина; затова Господ благослови

център на всяко празнуване е бъда богослужението – Евхаристия.

Всяка от светите отци от тоаи период ни е оставил проповеди за сдаеа-ния или другия празник. Единоверието е тоа е ставало и осмислянето на самия феномен християнския празник. Забелетвеста дрие е тоа отношение е изиграл светителят Григорий Богослов. В една своя проповед за Рождество Христово той говори за годишния цикъл от въркоия празниа и за тоа, как в продължение на цяла година гоиа реч очите на вярващия християнин времмаца целиит живот на Иисус. „Та нали малко по-малко (атрлъг „малко по-малко" е кухаиие за ай-ойлежда до Рождество Христово, а Кръщението Господне – „до Деня на Светлините – *бел. М.Н.*) цие видиш Иисус в очиитаи си, в Йордан... Го ще видиш и разтваряите се небеса (Лук. 3:10); Го ще видиш премощи свидетелство от родителеии Му Дух, изхождащ и побиждащ изкушителя, приемащия Божиите дарове, изцелящия всека болест и всяка немощ и зо-

Евхаристия е тоа, как в продължение на цяла година гоиа реч очите на вярващия християнин времмаца целиит живот на Иисус

ни обичане достойно за непобедимата им ревност, ако бъдат тези сьобщиции и съчечиии" И макар че въркоичаиото сутрти на всяко мъчение, с бяа сдръжан с дена на изстрада всичкия, щдо конюто поимоиение за тоа, а след тоиа въдлищ на мечоа и пеаиия със слаиа-та. Ето колко приемлиемо за всяко доиеа на всеки Христовото тайнство! Но тлаиоото з тъе е сдеа: всеки ист ьъ ъъ сьобщиеиии от сьъщиеиие чиеъ ъъ ъъ ъ

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

Празникът Рождество Христово (25 декември)

Празникът Рождество Христово е най-значимият след Възкресение Христово за древната Църква и остава такъв за Православната църква до днес. Докато на Запад кан XIV век по неясни причини той придобива първостепенно значение. И макар че в резултат на литургическата реформа в Католическата църква след II Ватикански събор Пасха отново получава първенствуващо място, в много католически страни Рождество си остава най-популярният сред християнските празници.

Рождество Христово в православната традиция се предшества от 40-дневен Рождественски пост от 15 ноември до 24 декември включително; на Запад той е предшестван от подготвителен период, наречен «Адвентом» (от латинското adventus – пришествие), по-кратък като продължителност и неизискващ пост.

Празникът Рождество Христово има пет дни предпразненство от 20 до 24 декември и шест дни следпразненство и завършва с празника Обрезание Господне (1.I.). Бъдни вечер, или денят преди празника, преминава в строг пост.

В навечерието на Рождество се отслужват Царски часове. Всенощното бдение започва с Велико повечерие, по време на което се изпява пророческата песен «Яко с нами Бог». Църковните песнопения, прославящи Рождество Христово, са написани от св. Роман Сладкопевец, св. Софроний и св. Андрей Йерусалимски (VII век), св. Йоан Дамаскин, св. Козма Маюмски, св. патриарх Герман (VIII век) и други.

Празникът Рождество Христово в много държави е официален празник и милиони семейства в цял свят празнуват този ден. Но не бива да забравяме, че Рождество е преди всичко свещен ден на Бога, който честваме, възпоменавайки безкоренчата Му любов, не пожалила Своя Син за спасението на човешкия род. Затова, за да посрещнем достойно този празничен ден, всеки трябва да се изпълни с благоговение пред пречистия образ на Младенеца Иисус. Без тази мисъл празникът губи своето значение и смисъл. Празнувайки Рождество Христово, трябва да се молим – Неговият дух на любовта да се разбуди и да се възроди в нашите сърца, за да станат те ясли, готови да Го приемат, да се сдобием с драгоценните дарове на добродетелите, които да Му поднесем в дар. Рождество е празник на любовта, мира и благоволението, а благоволението е всепощение, това е желание за добро към всеки и във всичко, пълно себеотречение и любов, обгръщаща цялото човечество.

Ако се стремим да осъществим помежду си в правда и истина празника Рождество Христово, то в нашите дни ще се повтори това дивно чудо, Христос отново ще слезе на Земята, защото Неговият Дух ще обитава във всеки от нас и ангелските песни ще звучат постоянно в нашите души, изпълвайки ги с безкрайна радост.

Словото стана плът и живя между нас

В последните столетия преди Рождество Христово Юдея се намирала почти постоянно под тежкото иго на другородци: изпод владичеството на персийците тя минала под властта на Александър Велики, а след неговата смърт – под владичеството на египтяни, после на сирийци, а след кратковременна независимост – под властта на римляните, които оближили юдеите с данък и за цар поставили Ирод. Страдайки под чуждо иго, юдейският народ се утешавал с надеждата за скорошното идване на Спасителя или Месия – Христа, обещан от всички пророци.

Пророчествата ясно определяли и времето, и мястото на раждането на Спасителя. Пророк Даниил предсказал, че Христос ще се яви след 490 г. от възстановяването на Йерусалимския храм; пророк Михей означил мястото на Неговото раждане – Витлеем (Мих. 5:2; Мат. 2:6).

С приближаването на указаното време всички надежди на юдеите се устремили към идването на Месия, от Когото те очаквали за себе си величие и слава. Чудесните лияби, които ставали при раждането на Йоан Предтеча, бързо се разнесли по планинската страна на Юдея. Пророческите думи на свещеник Захария, внушени му от Светия Дух, ясно посочвали приближаващото се явяване на Спасителя: „И ти, младенецо, ще се наречеш пророк на Всевишния, понеже ще вървиш пред лицето на Господа, за да приготвиш Неговите пътища“ (Лука. 1:76). Но юдеите още не знаели за благовещението, пратено на св. Дева Мария. Като приела с вяра думите на архангела, който й известил, че ще роди Син, Който „ще се нарече Син Божи“, тя смирено пазела тая вест в сърцето си. Нейният годеник Йосиф узнал за това от ангела, който му се явил насън.

Йосиф, макар да произлизал от царския Давидов род, живеел в труд и бедност. Той бил дърводелец и с труда занаят изкарвал прехраната си.

Когато наближило време Мария да роди, римският император Август заповядал да се направи народно преброяване в цялата обширна империя. Всеки отивал да се запише в онова място, където бил роден. Йосиф трябвало да отиде във Витлеем, бащиния Давидов град.

Витлеем бил незначителен град в околностите на Йерусалим. През време на преброяването той се оказал малък да побере дошлия в него народ. Йосиф и Мария не могли да намерят място в гостоприемницата и били принудени да се подслонят извън града в една пещера, където нощно време пастирите затваряли добитък. Тук Мария родила Сина си, повила Го в пелени и Го положила в яслите, където били привързани осел и вол, които със своето дишане съгрявали божествения Младенец.

История на празника Рождество Христово

Празнуването на Рождество Христово датира едва от IV век. Датата на празника не е свързана с реалната дата на рождението на Иисус Христос. В древността това въпрос е бил предмет на неедноизначни размисли на църковни автори; един от най-ранните текстове стигнали до нас принадлежи на Климент Александрийски, който споменава 20 май. Денят 25 декември се установява в Римската църква в началото на IV век, първото свидетелство за което откриваме в така наречения «Календар на Филокал» (ок 336 г.). Вероятно изборът на 25 декември е свързан с езическия празник «Раждане на непобедимото Слънце» и зимното слънцестоене, който празник с приемането на християнството в Рим се изпълва с ново съдържание: раждането на Христос – Слънцето на Правдата. В това време в източните Църкви – Йерусалимската, Антиохийската, Александрийската и Константинополската – празникът Рождество Христово се съединява с празника Кръщение Господне – 6 януари, под общото название Богоявление. Празнуването на Рождество Христово заедно с Богоявление в някои източни Църкви продължило до края на IV век, в други – чак до VI век. Арменската църква до днес празнува Рождество Христово на 6 януари заедно с Кръщение Господне.

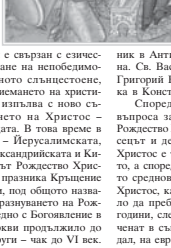

През IV век св. равноапостолна царица Елена построила храм на мястото на витлеемската пещера, в прослава на раждането Христово. За повсеместно почитане на празника Рождество Христово свидетелстват поученията на светите отци от IV век – Ефрем Сирин, Василий Велики, Григорий Богослов, Григорий Нисийски, Йоан Златоуст, написани за този празник. В кодекса на Теодосий (+438) и Юстиниан (+535) със закон празникът Рождество Христово бил обявен за всеобщо празнуване. Св. Йоан Златоуст прави въвел този празник в Антиохия през 386 или 387 година. Св. Василий Велики зарълчал на св. Григорий Богослов да установи празника в Константинопол.

Според по-късните тълкувания по въпроса за времето на празнуване на Рождество Христово на 25 декември – месецът и денят на кръстната смърт на Христос е точно известен от Евангелието, а според разпространено през Ранновековие църковно предание – Христос, като число съвършено, трябвало да пребивава на Земята пълен брой години, следователно, Христос е бил зачетат в същия ден, в който е и пострадал, на еврейската Пасха, която през тази година била на 25 март; отчитайки 9 месеца от нея назад, се получава датата на Рождество Христово – 25 декември.

Витлеемската пещера

На Светите земи до днес, точно както и във времето на Христос, стои каменната пещера във Витлеем, в която се е родил Спасителят. Господ добре познавал окаменелите човешки сърца и съмняващия се човешки разум и свързал най-важните събития от земния Си живот с неразрушими скали, оцелели до днес.

За отбелязване е, че до IV век нямаме никакви сведения за поклонения в Светата земя и за почитане на места, свързани със земното служение на Господ Иисус Христос.

Християните от първите три века имали свещена история, но не отдавали значение на свещената география. Боговъплъщението донесло изкупление за цялото човечество и за ранните християни не било свързано с определени места и предмети.

Св. Константин Велики променил това положение. През IV в. той построява базиликата „Рождество Христово“ върху мястото на Витлеемската пещера, която от тогава до днес е обект на поклонение от страна на множество християни от всички деноминации.

Базиликата „Рождество Христово“ във Витлеем, изградена от св. император Константин и майка му царица Елена върху мястото, където се намира Рождественската пещера

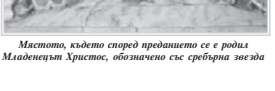

Мястото, където според преданието се е родил Младенецът Христос, обозначено със сребрена звезда

Първите свидетели на Рождението на Младенеца

Първата вест за това велико събитие ангелите съобщили на смирените пастири, които недалече от Витлеем пазели в полето стадата си. Неизвестно те видели на небето чудна светлина, и ангел Божи им се явил в небесна слава. Бедните пастири се уплашили от чудното видение, но ангелът им казал: *„Не бойте се: ето, благовестя ви голяма радост, която ще бъде за всички човеци; защото днес ви се роди в града Давидов Спасител, Който е Христос Господ; и ето ви белег: ще намерите Младенец повит, лежащ в ясли"* (Лука. 2:10).

Щом ангелът произнесъл тия думи, изведнъж се появило множество небесни сили, които хвалели Господа и пеели: *„Слава въ вышинѣ Богу, и на земята мир, между човешите благоволение!"* (Лука. 2:14).

Когато се прекратило чудесното явление, изумените и зарадвани пастири си казали един на друг: „Да идем до Витлеем и да видим случилото се там, за което ни извести Господ!" Като дошли до пещерата, те намерили Младенеца, лежащ в яслите, поклонили Му се и след това разказали на всички за това, което видели.

След известно време в Йерусалим дошли мъдреци от Изток. Известно е, че някога в Халдея пророк Даниил бил поставен от Навуходоносор за началник над езическите мъдреци (Дан. 5:11). Трябва да се предполага, че тогава той открил на халдейските мъдреци своето пророчество за времето, когато ще се роди очакваният от юдеите Месия (Дан. 9:24-27). Това пророчество било предавано от поколение на поколение. И когато на Изток се появил необикновена звезда, мъдреците разбрали, че пророчеството се е изпълнило. Тогава те, не без особено внушение свише, се отправили към Йерусалим да се поклонят на родилия се юдейски цар. Следвайки източни обичай да се поднасят на царете дарове, те взели със себе си злато, ливан и смирна, и като дошли в Йерусалим, питали: „Где е новороденият се Цар Юдейски? Видяхме звездата Му на Изток и дойдохме да Му се поклоним". Цар Ирод, като узнал това, се смутил, събрал първосвещениците и учените книжници, и ги запитал: „Где трябва да се роди Христос?" Те отговорили: „Във Витлеем Юдейски, както е казано в пророчествата". Тогава, замисляйки зло, царят повикал мъдреците и им казал: „Идете, разпитайте грижливо за Младенеца и като Го намерите, обадете ми, за да ида и аз да Му се поклоня!" Мъдреците веднага заминали, и звездата, която те видели на Изток, им показвала пътя. Тя се спряла на същото място, където бил Младенецът. Като влезли, те Му се поклонили и с благоговение Му поднесли съкровените дарове. Така се изпълнили пророчествата, които преди толкова векове предсказвали идването на Избавителя.

Бягството в Египет

Мъдреците, като се поклонили на Иисус Христос, заминали по друг път за своето отечество, понеже получили от Бога насън повеля да не се връщат при Ирод. На Йосиф също насън се явил ангел и му казал: „Стани, вземи Младенеца и майка Му и бягай в Египет, и остани там докле ти кажа! Защото Ирод ще търси Младенеца, за да Го погуби". Йосиф изпълнил заповядваното и същата нощ заминал за Египет, където живял до смъртта на Ирод.

Преданието разказва, че през време на пътуването светото семейство било нападнато от разбойници, и един от тях, като видял Иисус, се удивил на красотата Му и удържал другарите си, като казал: „Не им правете зло! Ако Бог вземеше на Себе Си човешки образ, не щеше да бъде по-прекрасен от тоя Младенец". Тогава пресветата Дева казала на разбойника: „Тоя Младенец ще ти се отплати с добро, задето сега Го запази". Той бил същият разбойник, който по-късно бил разпнат отдясно на Христос, покаял се, повярвал в Него и чул думите: „Истина ти казвам: днес ще бъдеш с Мене в рая" (Лука. 23:43).

Ирод чакал мъдреците, но като видял, че не се връщат, и страхувайки се за своя престол, решил да погуби Младенеца. Като не знаел как да Го намери, той заповядал да избият въ Витлеем и в околностите всички младенци от мъжки пол от две години и надолу. Това ужасно злодеяние било извършено и изпълнило цялата страна с плач и ридание, но не постигнало целта си, защото Иисус Христос вече не бил тогава във Витлеем. Избиването на витлеемските младенци се възпоменава от Църквата на 29 декември.

В очакване на Рождество Христово

Грехопадението деформирало и извратило душевните сили и природата на човека, разкъсвайки на когото определило историята на човечеството.

Пет и половина хиляди години били нужни на човечеството, за да развие всичките си потенциални възможности, да създаде различни философски системи и да изчерпа философските идеи, да развие изкуството до най-висока степен (към която то никога повече не се изпитанало), да направи основополагащи научни открития и при това да се убеди в своето нравствено и интелектуално безсилие. Човечеството дошло до някакъв трагичен предел, изчерпвайки своите сили и възможности и се убедило, че не може да спаси само себе си. Не само Палестина, но и езическият свят очаквал Месията – Изкупител и Спасител.

Историята на падналото човечество е не само земна, но и космическа трагедия, а пришествието на Христос на земята е светлина, озарила цялата Вселена. В рождественските песнопения се повтаря няколко пъти победен химн думите: „С нами Бог!" Бог е с нас на земята, а за нас отново е достъпна вечната радост.

По предание в годината на Рождество Христово на земята нямало войни. Господ донесъл мир, мир между човека и Бога. Той донесъл мир на неспокойната душа и болната съвест. Той единствен може да дари мир и покой на човешкото сърце.

Но, как вече двадесет века Рождество Христово си остава личен празник за толкова много хора. За тези, в които се е родил Христос, които вярват в Него като в Бог и са посветили себе си и живота си на Него. Тези хора поначало не са много, защото да живееш за себе си, а не за Него, изглежда житейски по-разумно, докато човек не си зададе въпросите: защо живеем, защо умираме, защо боледуваме и страдаме? Ведъж започнало, раждането на Христос в човешката душа продължава безкрайно и винаги става в тишината на уединението и замлъкналата гълъчка на страстите.

† Митрополит ЙЕРОТЕЙ (Влахос)

Коледната елха и православната традиция

Смятам, че обичаят да украсяваме коледно дърво за уединение тържества не е просто западна заемка, която трябва да заменим с някаква практика с чисто православен характер. Вярно, не съм се задълбочавал подробно в изучаване историята и произхода на коледното дърво, но съм на мнение, че то се съчетава уместно със смисъла на празника Рождество Христово.

Най-напред можем да го свържем с пророчеството на пророк Исия: „И ще покара младочка от Иссеевия пън, и клон ще израсне от неговия корен" (Ис. 11:1). Св. Козма Песнопевец също е имал предвид това пророчество, когато е описал Христа като цвета, който разцъфнал от стеблото на Дева от корена на Иссей. Иссей, бащата на Давид, е корен; младочката е цар Давид; цветът, който разцъфнал от корена и младочката, е Пресвета Богородица. Цветът на Богородица дал плод и това е Христос. Всички подробности от тази родословна линия са прекрасно представени в Свещеното Писание. Така коледното дърво може да ни бъде спомен за родословното дърво на Христос като Човек, живял на земята, както и за любовта Божия, а и за последователно, прогресивно отстояване на Христовите предци в посока към върха. И най-отгоре, на върха грех звездата на Богочовека Христос.

В допълнение към символиката на това коледното дърво е спомен за дървото на познанието, а също така – и преди всичко – за дървото на живота. То помага да изтъкне истината, че Христос е дървото на живота и че ако не вкусим от това дърво, „родоначалник на живота", ние не можем да живеем истински, нито да изпълним смисъла на живота си.

Коледният празник е неразривно свързан със светото Причастие. Само по отношение на светото причастяване ние не можем да познаем вкуса на обожението в Христа, ако най-напред не сме победили дявола, когато се с изправят пред нас със съблазни, нападобяващи дървото за познаване на доброто и злото, които са изпит за нашата свободна воля. Ние ликуваме и се веселим, защото „Дървото на Живота разцъфна из утробата на Дева в пещерата".

Откъс от книгата „Празници Господни: въведение към дванадесетте празника в контекста на православната христология", 1993 г. Превод: Анжела ПЕТРОВА

НА ПРАГА НА НОВАТА ГОДИНА

„Обитаващ висините, Царю Христе, Творче и Създателю на всичко видимо и невидимо, Който си сътворил дните и нощите, времената и годините, благослови сега венеца на годините и запази в мир православните християни и Твоите люде, Многомилостиви.“ **(Кондак на индикта)**

Влизайки в новата година, ние неволно си задаваме въпроса: на какво ни учи тази непрестанна смяна на годините и какви нравствени задължения произтичат за нас от празнуването на новата година? Времето тече неспирно, неудържимо. Смяната на времената на годината върви неизменно правилно: ни един ден не изпреварва друг, лятото не идва преди есента. Тази последователност на времената образува непрекъснат кръг, и в този кръг, както в спиците на колелото, дните и годините бързо бягат напред. Нима ние, християните, трябва да оставаме безучастни зрители на този еднообразен ход на времето? Животът и дейността на човека, като същество духовно и безсмъртно, не трябва да се подчиняват на това стихийно еднообразие на законите на природата. Като същество боговдъхновено, човек, възвисявайки се над всичко земно и временно, трябва да се ползва от тях, като богодарувано средство за своето нравствено усъвършенстване, и в смяната на времената да вижда указание на волята Божия и пряко подбуждане към това усъвършенстване.

Обикновено всички граждански, търговски и стопански учреждения към Нова година съставят своите отчети за дейността си, отчитат своите успехи и отбелязват пропуснатото и недовършеното. И ние, християните, трябва внимателно и безпристрастно да преценим състоянието на душите си, доколко сме се обогатили с добри дела, какви отстъления от Божия закон сме допуснали, приближаваме ли се към целта на нашия живот – вечното спасение, и не вървим ли по гибелния пътища.

С всяка нова година ние се приближаваме към вечността, където ни очаква съд и адът или царството небесно. Благоразумно ли използваме времето на нашия живот, дадено ни за подготовка за вечността? Грижим ли се за това, несъмнително да застанем пред лицето на небесния Съдия?

Нова година повече от всичко ни учи да познаваме Божието дълготърпение. Бог още дълготърпи нашите съгрешения, очаква изправлението ни, дарува ни още време за покаяние. Да възблагодарим за всичко на Бога! „Слава долготерпению Твоему, Господи!“

Какво да въздадем на Господа за всичко, който Той ни е дал? Годините на живота ни текат непрестанно и ни приближават към последната ни земна развръзка; но вразумява ли ни тази смяна на бързотечащото време? Ставаме ли по-добри, по-постоянни в доброто? Изплащаме ли нашия дълг пред Бога с принасяне на добри плодове? Не умножаваме ли от година на година тежкото бреме на греховете ни и не ставаме ли все по-големи длъжници пред Бога? Не злоупотребяваме ли с Божието дълготърпение, доколкото не грижим за своето покаяние и нравствено изправление? За всичко това трябва особено да размислим, встъпвайки в новата година.

Велико е Божието милосърдие към нас, грешните, но това не трябва да ни довежда до нехайство за нашето преуспяване в добродетелите, а още повече – до закоравяване в неразкаяността. „Не казвай: „греших, и що ми стана?“ – защото Господ с дългогърпелив... и не казвай: „Неговото милосърдие е голямо – Той ще прости многото ми грехове“; защото милосърдие и гняв са у Него, и яростта Му пребъдва върху грешниците“ (Сир. 5:4,6-7). Господ „ще въздаде всекиму според делата му... защото Бог не гледа на лице“ (Рим. 2:6,11). Не трябва да отлагаме изправлението на нашите пороци. Кой знае, може би, настъпващата нова година да бъде последен предел за Божието дълготърпение към нас?

Но ние малко мислим за своето нравствено изправление, малко се стараем да достигнем истинско щастие в свободата от земни пристрастия и в обогатяване с плодовете на вярата и благочестието. Какво очакваме от новата година? Ние обикновено се приветстваме един друг: „Нова година – нов късмет!“

Кой от нас не желае животът му да протече мирно и безметежно, Бог да ни изпрати успех в делата ни, да ни избави от беди, скърби и нужди? Тежко е да се живее в нещастие, в скърби, в бедност. Нашето търпение се поддържа от надеждата за по-добро бъдеще, за промяна на тягостното и нелепо положение в по-радостно и щастливо. Тази надежда естествено се увеличава във всеки човек с настъпването на новата година.

Но много ли са тези от нас, които в празничния ден на новата година бихме могли искрено да възблагодарят на Господа за Неговите благодеяния, явени през изминалата година и да не се вълнуват от тревожни очаквания за бъдещето. Истински щастливеи е този, който е такъв доволен от своята съдба и е така предан на Божията воля, че гледа напред спокойно, не търси щастието и не се бои от нещастието. Но много ли са такива щастливци, доволни от своето сегашно положение? Не чуваме ли, напротив, жалби за своята съдба и недоволство от своето състояние, даже и от тези, които очевидно, трябва да благодарят на Бога? Не забелязваме ли, особено в хората от днешно време, някакъв ненаситен стремеж към придобиване на земни блага?

Не в изманните блага на този свят се заключава нашето щастие, а в небесното съкровище на вярата и благочестието. Който е придобил и пази в своето сърце драгоценния бисер на вярата в Христа, той винаги е спокоен и непоколебим при всички пренратности на живота, него няма да го уплаши никакво временно нещастие, когато душата му горещо се стреми към благата на царството небесно. „Голяма печалба е да бъде човек благочестив и доволен от себе си – казва апостолът. – Понеже нищо не сме донесли на света, явно е, че не можем и нищо да изнесем. Като имаме прехрана и облекло, нека с тоова да бъдем доволни...“ (1Тим. 6:6-8). Нека се стремим към правда, благочестие, вяра, любов, търпение и кротост, да се подвизаваме с добрия подвиг на вярата и да се държим за вечния живот (1Тим. 6:11,12). Амин!

Протоиерей Сергий МОДЕСТОВ

Празникът Обрезание Господне

Празникът Обрезание Господне (**1 януари**) обикновено е променяна незаблязано. Това е може би най-засенченият Господски празник. Причината за това са няколко. Този празник, притиснат между голямия светъл празник Рождество Христово и настъпващия Кръщение Господне – Богоявление, се губи като звезда между две слънца. На 31 декември се отдава Рождество Христово, а на 2 януари Вече започва предпразнеството на Богоявление. За Обрезание Господне не остава време нито за предпразнество, ни за отдаване на празника, а само едва ден – този на празника. Освен това в същия ден се отбелязва паметта на голямия светилник на Църквата св. Василий Велики, починал на 1 януари, чието тържество също засенчва празника Обрезание Господне. Да прибавим и това – мнозина дори и не знаят, че има такъв празник на 1 януари, и съвсем този ден най-вече е Нова година.

Но нека размислим върху същината на този празник и да видим на какво ни учи той.

Господ дошъл да изпълни Новия Завет, но Той бил длъжен да изпълни Закона на Стария, затова със самото Си рождение (обрязването е първото свещенодействие след рождението) Той започва да изпълнява Закона. Сам Законодателят пръв се подчинява на Закона.

Ако нашият Господ изпълнява закона, то и ние по Неговия пример сме задължени да правим това. Тоест – преди да достигнем Високи духовни съвершения, ние сме задължени отначало да изпълняваме заповедите за делата: преди да се молим със свои молитви, трябва да изпълняваме църковното правило; преди да дойдем до свободата на духа, нужно е да се научим на дисциплината на послушанието; преди да встъпим в областта на благодатта, нужно е да изпълним закона; преди да достигнем безстрастие, нужно е да водим борба със страстите и особено със „собствената воля»; преди да достигнем до съвършенството на любовта, нужно е да се научим да изпълняваме повеленята на блаатта, на Църквата (напр., за постите); преди да навлезем в духовното, във Вътрешното, трябва да слазваме Външното. С една дума, преди да станем новозаветни човеци, трябва да изпълним старозаветните изисквания и да надвием в себе си Ветхия човек.

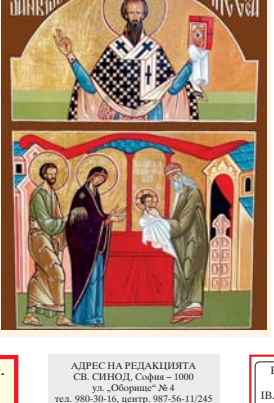

Но това е само началото. Това е само пътят, който трябва да изминем. Но нито законът, нито буквата спасяват душата. Нужно е да се достигне новозаветното състояние като съвършено, спасяващо, свободно, истинско духовно, а не мъртво-обредно. Действително трябва да се влезе в завет с Бога, а не само формално и външно да се спре на буквата, на обреда.

Затова трябва първо да се премине „школата“ на законничеството, за да се почувства колко тежка е операцията „обрязване“ на своята Воля, за да разберем, че ние със своите грехове сме заслужили тази робска школа и опитно да познаем, че сама по себе си школата на закона не достига целта, не спасява, не утешава, не насища, не избавя от злото. И че, следователно, трябва да се търси някакъв друг път на спасение. А тоова е благодатта. Там само човек окиврява духовно, получавайки Духа Животворящаго.

Митрополит ВЕНИАМИН (Федченков)
Страницата подготви:
прот. Йоан КАРАМИХАЛЕВ

ЗАПОЧНА АБОНИРАНЕТО ЗА 2012 г.
„Църковен вестник“
1 година..... 30,00 лв.
6 месеца ..... 15,00 лв.
3 месеца ..... 7,50 лв.
ед. цена ..... 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 980-30-16, центр. 987-56-11/245
МОЛ: Танка Тончева Христова
Отговорен редактор на броя:
Александра Карамихалева
Материали се приемат в електронен вариант.

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCR96601018147018, BIC код: UNCRBGSF
Сумите да се изпращат с поценински запис или по банкова сметка,
в които да се изписва точният адрес и поценинският код на получателя!
„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битовия нужди.